

ÉRDEKMÉRLEGELÉSI TESZT

Engedményezés alapján végzett követeléskezeléssel kapcsolatos adatkezelés

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Az adatkezelés tárgya:

A Társaságra engedményezett követelés behajtásával kapcsolatos adatkezelés.

/A behajtási tevékenység magában foglalja az alábbi intézkedéseket, melyek a jelen pontban részletezett adatkezelés alá tartoznak

- Az engedményezett követelések és a kapcsolódó adatok nyilvántartása;
- Az engedményezett követelés érintettjeivel kapcsolatos kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás;
- Az engedményezett követelés behajtásával kapcsolatos eljárás /Mely magában foglalja a követelés érvényesítésével kapcsolatos hivatalos eljárásokat, a jogi – peres és nem peres – eljárások, illetve jogon kívüli eljárások kezdeményezését és lefolytatását, valamint a kötelezettek vagy harmadik személyek által előterjesztett ajánlatokkal kapcsolatos döntéshozatalt/;
- Az engedményezett követeléssel kapcsolatos pénzügyi tranzakciók kezelése és a vonatkozó könyvelési, számviteli kötelezettségek teljesítése;
- Az engedményezett követeléssel kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése;
- Az engedményezett követelések kezelésére vonatkozó jogszabályok által előírt tájékoztatási kötelezettségek teljesítése.

Az adatkezelés jogalapja:

Jogos érdek /GDPR 6. cikk (1) f) /

Kezelt adatok köre:

- A kötelezett személyazonosító adatai
- A kötelezett – a követelés jogszerű kezeléséhez szükségeszerű – elérhetősége

(Amely nélkül az Adatkezelő nem tud eleget tenni a rá irányadó értesítési kötelezettségének)

- A kötelezett képviselőjében eljáró személy (pl: gyám, gondnok) azonosítására szolgáló, valamint képviselői / eljárési jogosultságot igazoló adatok
- A követelés kezelése során ügyfélnek minősülő személyek azonosító adatai
- A követelés érvényesítése szempontjából érintett harmadik személy azonosító adatai (Pl: egy háztartásban élő, tulajdonostárs, közeli hozzátartozó)
- A követelésre, valamint a követelés teljesítésére vonatkozó adatok
- Fedezetre vonatkozó adatok

Érintettek kategóriái:

- A kötelezett;
- A kötelezett képviselőjében eljáró személy;
- A követelés kezelése során ügyfélnek minősülő személyek;
- A követelés érvényesítése szempontjából érintett harmadik személy

A JOGOS ÉRDEK VIZSGÁLATA***/A Társaság, mint adatkezelő, vagy harmadik fél jogos érdeke/*****Az adatkezelés célja:**

A Társaságra engedményezett követelés behajtása

Az adatkezelő fennálló és valós jogos érdeke:

Az Adatkezelőnek (és harmadik félnek is) jogos érdeke fűződik a Társaságra engedményezett követelések behajtásához, az alábbiak alapján:

- A jogos érdek jogszerű, tekintettel arra, hogy:
- A polgári törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban Ptk.) a Ptk. 6:193 §, és 6:196. §; alapján:

„A jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át. A követelés átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a követelés engedményezése szükséges. Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép. Az engedményezéssel az engedményesre szállnak át a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok, valamint a kamatkövetelés is.”

„Az engedményező köteles az engedményest a követelés érvényesítéséhez szükséges tájékoztatással ellátni, és köteles a birtokában lévő, a követelés fennállását bizonyító okiratokat az engedményesnek átadni.”

- A (a továbbiakban: Hpt.) 161. § (1) c) bekezdésére bekezdése szerint:

„Banktitok csak akkor adható ki harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi, ...”

- A NAIH-2020-5552 határozatában foglaltak alapján:
„...a jogszerűen megszerzett követelések érvényesítéséhez, valamint az ehhez szükséges fenti adatok kezeléséhez fűződő jogos érdeke fennállta a jogi szabályozásból adódóan elvileg megállapítható.”

- A Kúria vonatkozó döntése alapján:

„A szerződés teljesítésére nem lehet, mint jogalap hivatkozni a követeléskezelési célú behajtás során. A szerződéses jogalapot csak fennálló, létező szerződés esetén lehetséges alkalmazni, így az adatkezelő csak a jogos érdekét jelölheti meg jogalapként.”

- A Magyar Nemzeti Bank 2/2019. (II.13.) számú, a fogyasztóval szembeni követeléskezelési tevékenységről szóló ajánlásának 74. pontja alapján:

„A követeléskezelő az általa végzett követeléskezelési tevékenységről, az adósokról, a velük, valamint a kezesekkel és a zálogkötelezettekkel szemben megtett követelésérvényesítési lépésekről, a velük szemben fennálló követésekről és azok összegszerűségéről nyilvántartást vezet. A nyilvántartás célja, hogy a követeléskezelő visszakereshetően dokumentálja a követeléskezelési gyakorlatát és jelen ajánlásnak történő megfelelését.”

- A jogos érdek valódi, hiszen a Társaság a követeléskezelési tevékenysége során
 - egyrészt saját gazdasági érdekét érvényesítve törekszik a tartozások behajtására, (mely tevékenység ellátásához szükséges a vizsgált adatkezelés)
 - másrészt a követelés érvényesítése, az adós teljesítésre bírása a gazdasági és hitelezési stabilitáshoz fűződő társadalmi érdeket szolgálja.
Ez utóbbit támasztja alá az a tény, hogy a jogalkotó szándéka szerint végső soron állami kényszerrel is érvényesíthető a követelés.
- A jogos érdek megfelelően konkrét, hiszen a vizsgált adatkezelés minden esetben konkrét, fennálló követelés érvényesítéséhez és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartási kötelezettség teljesítéséhez szükséges.

Alkalmazható-e más jogalap jelen adatkezelés vonatkozásában?

Az érintett hozzájárulása

A hozzájárulás alkalmazhatósága vonatkozásában 4 + 1 feltétel teljesülése képezte a vizsgálat tárgyát:

Megfelelő tájékoztatáson alapuló / Önkéntes / Konkrét / Egyértelmű

/+ a hozzájárulás visszavonásának következményei

A vizsgált adatkezelés érintettjei esetében a hozzájárulás önkéntessége nem valósul meg, tekintettel arra, hogy az engedményezés jogintézményének alkalmazását ellehetetleníteni, amennyiben az az érintett hozzájárulásától válna függővé.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a hozzájárulás nem alkalmazható jogalap jelen adatkezelés vonatkozásában.

Szerződés - „olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél”

A NAIH és a Kúria érvelése alapján a szerződéses jogalapra csak érvényes és hatályos szerződés esetében lehet hivatkozni, a felmondással pedig ez a szerződés a felmondásban meghatározott időpontban megszűnik. A követelés elválí az alapjogviszonytól, így nem lehet kiterjeszteni a szerződéses jogalapot olyan adatkezelésekre, amelyekre a szerződés adós általi nemteljesítése miatt előidézett helyzet orvoslása érdekében a felek rendes együttműködési kötelezettségéből fakadó lépéseken túlmutató cselekmények megtételéhez van szükség.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a szerződés teljesítése nem alkalmazható jogalap jelen adatkezelés vonatkozásában.

- **Az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség**

A vizsgált adatkezelés vonatkozásában nincs olyan törvényi vagy önkormányzati rendeleti előírás, mely kötelező adatkezelést írna elő a vizsgált tevékenység vonatkozásában, így ez a jogalap sem alkalmazható. (Azonban egyes – fentiekben hivatkozott jogszabályi rendelkezések – a jogos érdek társadalmi elismertségének alátámasztásául szolgálhatnak.)

- **A közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtása**

Az Adatkezelő nem közhatalmi szerv, közhatalmi jogosítvánnyal nem rendelkezik, tevékenysége során főszabályként nem lát el közérdekű feladatot.

Ennélfogva e jogalap alkalmazása kizárható.

- **Az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme**

Az értékelés során az alábbi szempontok kerültek figyelembevételre jelen jogalap alkalmazhatóságával kapcsolatban:

- A GDPR 46 preambulum bekezdése kimondja, hogy „*Más természetes személy létfontosságú érdekeire hivatkozással személyes adatkezelésre elvben csak akkor kerülhet sor, ha a szóban forgó adatkezelés egyéb jogalapon nem végezhető.*”

➔ A vizsgált adatkezelés vonatkozásában megállapításra került, hogy más jogalap alkalmazható

AZ ADATKEZELÉSEL ÉRINTETT ALAPJOG MEGHATÁROZÁSA

Az érintett(ek) mely alapvető jogait és szabadságait vagy azonosítható érdekeit korlátozza a vizsgált adatkezelés?

Az Érintett magánszférájának tiszteletben tartásához való joga és információs önrendelkezéshez való joga esik korlátozás alá.

Milyen mértékben esnek korlátozás alá a fentiekben meghatározott jogok, szabadságok és érdekek a vizsgált adatkezelés során?

A vizsgált adatkezelés szükségszerűen korlátozza az Érintett információs önrendelkezési jogát, valamint korlátozza magánszféráját, tekintettel arra, hogy az érintett nem rendelkezik az engedményezés során a személyes adatairól, azonban ennek szükségességét és arányosságát a fentiekben hivatkozott jogalkotói szándék elismeri.

AZ ADATKEZELÉS SZÜKSÉGESSÉGÉNEK VIZYGÁLATA

Miért szükséges az adatkezelő céljának eléréséhez a vizsgált adatkezelés?

A vizsgált adatkezelés teszi lehetővé a fentiekben megfogalmazott célok elérését, azaz:

- az engedményezés útján a Társaság kezelésébe került követelések érvényesítése - különösen, de nem kizárólag - az alábbi tevékenységekkel
 - *a vizsgált adatkezeléssel érintett adatok nyilvántartása;*
 - *az igények jogi úton történő érvényesítése;*
 - *döntéshozatal a kötelezett által előterjesztett ajánlattal kapcsolatban;*
 - *etc.*

Érné-e hátrány az adatkezelőt az adatkezelés elmaradása miatt?

Igen, hátrányos következményekkel járna az adatkezelő számára a vizsgált adatkezelés elmaradása.

A vizsgált adatkezelés nélkül az engedményezés létjogosultsága lenne kétségbe vonható, mely a követeléskezelés üzletág ellehetetlenüléséhez vezetne.

Tekintettel arra, hogy a fentiekben részletezett okokból más jogalap nem jöhet számításba, amennyiben a Társaság jogos érdek jogalapon sem kezelhetné a vizsgált adatkezeléssel érintett adatokat, úgy az a gazdasági érdekét jelentősen sértené és emellett nem tudná beteljesíteni azt a társadalmi elvárást sem, amely a gazdaság stabilitása érdekében végzett üzleti tevékenységéhez fűződik.

Szükséges-e az adatkezelés valamely harmadik fél céljának eléréséhez?

Tekintettel arra, hogy a vizsgált adatkezelés nem csupán az adatkezelő érdeke, hanem a gazdaság stabilitásához fűződő gazdasági érdek, melynek egyik részeleme a hitelezési tevékenység, mely működőképességét az szavatolja, hogy a hitelt nyújtó térülését a piac különböző eszközökkel biztosítja. Egyik ilyen eszköz a Hpt. által elismert követelésvásárlási – más megközelítésben a Ptk. által lehetővé tett engedményezési – tevékenység. A vizsgált adatkezelés teszi lehetővé e tevékenység ellátását, ennél fogva megállapítható, hogy az adatkezelés a harmadik fél érdekében (is) áll.

Érné-e hátrány a harmadik felet az adatkezelés elmaradása miatt?

Igen, a fentiekben részletezett okok alapján a követeléskezeléshez, tágabban a hitelezési tevékenységhez fűződő gazdasági érdek, egyúttal társadalmi érdek is, mely elmaradása esetén a hitelezési tevékenység – mint a gazdaság egyik motorja – lehetőségei csökkennének, mely gazdasági instabilitáshoz vezetne.

Alkalmos-e a tervezett adatkezelés a fentiekben részletezett célok elérésére?

A vizsgált adatkezelés alkalmasságát az alábbiak támasztják alá:

A vizsgált adatkezelést a követeléskezelés üzletági gyakorlata alakította ki, korábban a piaci szereplők – többségében – szerződéses jogalap alkalmazásával kezelték az adatokat, mely adatkezelés a gyakorlati tapasztalatok alapján alkalmas volt a célok elérésére. Az a tény, hogy az adatkezelés jogalapja megváltozik, az adatkezelés céljainak eléréséhez fűződő alkalmassága nem csorbul.

Arányos-e az adatkezelés folytán megvalósuló korlátozás a fentiekben részletezett előnyökhöz képest?

A vizsgált adatkezelés arányosságát az alábbi tények támasztják alá:

- A vizsgált adatkezelés folytán elérhető előnyök (az adatkezelő és a gazdaság stabilitásához fűződő társadalmi érdek összessége), a fentiekben hivatkozott jogalkotói szándékra figyelemmel, lehetővé teszik az adatkezelés folytán megvalósuló korlátozást.

Ennélfogva a vizsgált adatkezelés arányosnak tekinthető.

Elérhető-e a kívánt cél, más, az Érintett alapvető jogait, szabadságait vagy érdekét kevésbé korlátozó módon?

A fentiekben hivatkozott Kúria és NAIH határozatokra, valamint a jogalkotó szándékára is figyelemmel, a vizsgált adatkezelés megfelelő módja a kívánt cél elérésére.

AZ ÉRINTETTRE GYAKOROLT HATÁS VIZSGÁLATA

Jelent-e előnyt a vizsgált adatkezelés az Érintett(ek) számára?

Igen, az adatkezelés előnyöket is jelent az érintett számára, tekintettel arra, hogy az:

- az érintettek által előterjesztett ajánlatok méltányos elbírálására is a vizsgált adatkezeléshez kapcsolódó információk mérlegelése alapján kerülhet sor;
- a gazdaság stabilitásában betöltött szerepe az érintettek számára is kedvező hatásokkal bír;

az érintett igényérvényesítése során is előnyökkel jár az érintett számára, hogy a bizonyító erejű dokumentumok bekérését nem a jogelődnél kell kezdeményeznie.

Dönthet-e szabadon az Érintett, hogy az adatkezelés alanyává kíván-e válni?

A vizsgált adatkezelés vonatkozásában szűken értelmezve az érintett nem dönthet afelől, hogy a vizsgált adatkezelés alanyává kíván-e válni. Azonban arra tekintettel, hogy a követelés érvényesítésének és az engedményezésnek szilárd jogi keretei vannak, az érintett számolhat azzal, hogy nem teljesítés esetén a követelés érvényesítésére nem kizárólag a vele szerződő hitel-, illetve pénzüintézet lesz jogosult, hanem engedményezés útján erre szakosodott követeléskezelő társaságok is.

Számíthat-e reálishan az Érintett arra, hogy a vizsgált adatkezelés alanyává válik?

Igen, a fentiekben részletezett okoknál (engedményezés jogszabályi lehetősége, üzleti gyakorlat, jogalkalmazói gyakorlat) fogva az érintettnek számolnia kell azzal, hogy személyes adatainak kezelésére az adatkezelő jogos érdeke alapján kerül sor.

Milyen módon tájékozódhat az Érintett a vizsgált adatkezelésről?

A Társaság, mint adatkezelő, megfelelően részletes, hozzáférhető tájékoztatásra törekszik, melyet az az adatkezelő weboldalán tesz közzé.

A személyes adatok gyűjtésére közvetlenül az Érintettől kerül sor?

Főszabályként nem.

Hogyan befolyásolja az adatkezelést az adatkezelő és az érintett viszonya? (alá-fölérendelt / mellérendelt)

A vizsgált adatkezelés vonatkozásában az érintettek és az adatkezelő viszonyában egyensúlytalanság (kötelezetti oldal – jogosulti oldal) áll fenn, mely jobban korlátozza az érintetti csoport információs önrendelkezési jogát. Nincsenek valós döntési helyzetben, hogy az adatkezelés alanyaivá kívánják-e válni, ezért fokozott figyelemmel kell lenni a garanciák gyakorlati megvalósulására.

Érint-e sérülékeny csoportot a vizsgált adatkezelés?

Az adatkezelés kifejezetten nem célozza a sérülékeny csoportokba tartozó személyek vonatkozásában történő adatkezelést. Azonban az adatkezelés jellegére tekintettel nem zárható ki, hogy sérülékeny csoportba tartozó személyek is adatalanyokká váljanak.

AZ ADATKEZELÉS GARANCIÁI

Az Adatkezelő által alkalmazott biztosítékok vizsgálata

Az adatkezelő több biztosítékot is alkalmaz:

- Az adatkezelési alapelvek /GDPR 5. cikk szerinti/ érvényesüléséért Társaság adatkezelési folyamataiban
- Az adatkezelő biztosítja az érintettnek a GDPR 15-21. cikkeiben foglalt érintetti joggyakorlás lehetőségét
- A Társaság az engedményezés útján kezelésébe kerülő adatokat az üzleti és banktitokra vonatkozó szabályok figyelembevételével kezeli

A Társaság az általa alkalmazott adatkezelési tájékoztatókon túl, az engedményezésre vonatkozó előírásokra figyelemmel is tájékoztatja az érintetteket az engedményezés tényéről

ÉRTÉKELÉS ÉS DÖNTÉS

Jogos érdek fennállása

Az érdekmérlegelés során lefolytatott vizsgálat alapján a Társaság által bemutatott jogos érdek valódi, aktuálisan fennálló és kellően definiált, tekintettel az alábbiakra.

Valódi:

- az adatkezelő érdeke és a társadalmi érdek elismerést nyert a jogalkotó és a hatósági/bírósági joggyakorlat alapján is

Fennálló:

- az adatkezelő engedményezés útján kezelt követelések behajtásához fűződő gazdasági érdekét a Társaság üzleti modellje támasztja alá. Amennyiben a vizsgált adatkezelés nem valósulhatna meg, az veszélyeztetné a Társaság további működését.

Kellően definiált:

Az adatkezelés célja pontosan körülhatárolható, világos és az érintettek számára is könnyen érthető.

Szükségesség

Az adatkezelés fentiekben részletezettek alapján szükséges és a vizsgálat során megállapításra került, hogy egyéb, az érintettek önrendelkezési jogát, magánszféráját kevésbé korlátozó megoldás nem áll rendelkezésre az adatkezelő számára.

Arányosság

A fentiek alapján megállapítható, hogy ugyan az érintett információs önrendelkezési jogát korlátozza az adatkezelés, az általa elérendő társadalmi cél, valamint a Társaság érdekében álló legitim célok megvalósítása a megengedhetőség felé billenti a mérleg nyelvét.

Konklúzió

A fentiekben részletezett mérlegelés alapján megállapításra került, hogy az adatkezelés szükséges és arányos, nem okoz indokolatlan beavatkozást az érintett magánszférájába, ennél fogva az Adatkezelő jogos érdeke az adatkezelés jogalapjául szolgálhat.